

Min konservativa mediepolitik för Sverige

Aron Emilsson*

Människans önskan och behov av information, förståelse och kunskap är outtömligt. I alla tider och sedan de första civilisationerna har vi tagit intryck av, förmedlat och förklarat, fenomen och händelser i vår omgivning. Vi återger, kommunicerar och interagerar för att söka förstå orsak och verkan. Vi söker sätta enskildheter i ett sammanhang och analyserar och drar slutsatser av förhållanden och skeenden. Det är sådana vi är. I berättandet runt lägerelden under jägarstenåldern och vidare till romarrikets nyhetsbrev som sändes ut med ridande kurirer omkring år 0. I mitten av 1400-talet tog boktryckarkonsten fart genom **Johannes Gutenberg** och informations- och kunskapsspridandet ökade i takt med läskunnigheten. I slutet av 1800-talet gjorde ljud och rörlig bild sina första trevande inträden. Därmed var flera av de format och plattformar vi idag använder för vår mediala utsändning och mottagande uppfunna. Till dess att den smarta telefonen revolutionerade tillgången till – och utbudet av – media och

---

* Aron Emilsson är riksdagsledamot och gruppledare för Sverigedemokraterna i kulturutskottet.

mellanmänsklig kommunikation under dygnets alla tider och var man än är. Tidning, tv och radio flyttade in i telefonen. Samtidigt är de kvar i sina beprövade kanaler och egna format.

Jag tillhör kanske den sista generationen som växte upp med att morgontidningen var ett mer naturligt massmedium och nyhetskanal, jämte tv och radio, än den smarta telefonen och (a)sociala medier. Morgontidningen ramade in dagen och först med den skapade man sig en omvärldsanalys av nyhetsläget. Ett annat minne som etsat sig fast är hur jag som liten lyssnade till hur transistorradion på kökshyllan i den stora gamla prästgården förde ut tolvslaget och *Dagens dikt* och därefter tillkännagav *Ekot*, liksom idag, sådär hemtrevligt gammalmodigt och tryggt, elegant och språkriktigt.

Genom historien och inte minst i modern tid har det funnits ett behov av en mediepolitik. *Nationalencyklopedin* beskriver mediepolitik som ”statliga åtgärder som rör mediers funktioner, villkor och ställning i samhället och syftar till att viss produktion ska främjas (t ex inhemsk film) eller motverkas (t ex videovåld).”¹ Yttrande- och informationsfrihet reglerar vi i lag och grundlag, medier främjas av skattelättnader, bidragsfördelning och avtal med staten. I svensk och västerländsk tradition ligger att det offentliga tar ansvar för att infrastruktur och distribution av mediet fungerar, men håller ett avstånd till innehållet. Det är i grunden klokt. Samtidigt ser vi att medier mer, eller mindre, av och till kantraras i politisk slagsida. Hur

---

¹ <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/mediepolitik>

agerar vi aktörer i samhällskontraktet då? Hur gör vi medborgare och den representativa demokratins företrädare, om vi bedömer att informationen och granskningen av makten och oppositionen inte är allsidig, saklig, hederlig och oberoende? Det är en lika svår, som minerad fråga och likväl en fundamental demokratifråga. Press- och mediefriheten är fundamental och så många olika röster som möjligt ska höras från den tredje statsmakten i ett fritt och livligt medielandskap av det slag jag önskar. Kommersiella och idéburna fristående aktörer ska stå på egen grund. Radio och tv i allmänhetens tjänst har en mer reglerad roll och dominerande ställning, som gemensamt finansierad media, reglerade av sändningstillstånd och lagstiftning av svenska folkets valda ombud i Sveriges riksdag. En vision för mig är ett moderniserat och oberoende, men ändå ansvarstagande public service som samlar nationen och utgör ett slags nationellt kulturellt självförsvar i en värld av tech-bolag som kontrollerar både annonsmarknad, medier och människor.

Svensk tryckfrihetslagstiftning är en av världens äldsta och låt oss vara stolta, men inte nöjda.

Sedan hösten 2019 och framåt har jag arbetat med program för ett medielandskap där mångsidighet, rättssäkerhet och press- och yttrandefrihet ska tryggas i vår samtid och framtid. Den internationella utvecklingen, med stora dominanta aktörer behöver förstås och hanteras. En oligopolsituation, där vissa företag både tillhandahåller infrastrukturen, vad som får yttras och vilka som brutit mot regler du inte kan överpröva behöver mötas med nationell lagstiftning för att trygga den fria åsiktsbildningen och ett öppet sam-

talsklimat. Sedan är jag bekymrad över polariseringen och tonläget som råder i det offentliga samtalet och på sociala medier. Allt annat än hederlig och lyhörd. Vår tid behöver en ny medieetisk diskussion och ett system som beaktar fler än i det gamla pressetiska systemet.

Om vi haft ett helt fungerande och fritt medieklimat, skulle en mer aktiv debatt förts om samhällets svagheter. Nedmonteringen av samhällets beredskap hade kanske inte gått så stor del av befolkningen obemärkt förbi, inte heller andra revolutionerande samhällsförändringar av vårt land på mycket kort tid. Det är en säkerhetsfråga att ha ett fungerande medielandskap, i förhållande till de som har makten för dagen och vår omvärld. Vi behöver förstå att inget land är en ö idag, särskilt inte Sverige som befinner sig i ett geopolitiskt spänningsfält i en storpolitisk dragkamp. Idag inte bara mellan öst och väst i klassisk bemärkelse, utan mellan nord och syd i betydelsen Kina-Europa. Olika bilder av händelseutvecklingen i flödet är inte alltid en slump. Min vision är därför en bildad och medveten nation i detta avseende. Vidare ser jag stora svagheter i att hävda ett fritt och oberoende medielandskap i takt med att de statliga subventionerna accelererar. Kommersiella medier riskerar gå från fria och oberoende till ofria och beroende. Det är principiellt problematiskt och ekonomiskt ohållbart. Undantagen är stöd för innovation och distribution där det offentliga har ett stort ansvar.

Jag tillhör de som ser ett värde i papperstidningen och magasinet. Att kunna bläddra bland estetiskt bildsatta och formgivna rubriker, ingresser och brödtexter i ett fysiskt format har en viss exklusivitet och känsla.

Det är elegant och stilfullt. Kommer vi att uppleva en renässans för nyheter i tryckt press, eller är krisen för traditionella affärsmodeller nådastöten? Möjligen för vissa affärsmodeller, men sannolikt inte för journalistiken. Svenska folket är *somewheres*. Vi intresserar oss för vår hemort och omgivning. Önskan om att ta del av kvalitativa nyhetsartiklar, analyser och skeenden som rör oss, ska inte underskattas. Det finns sannolikt betalningsvilja för detta om format och kvalitet håller måttet och ger något vi annars inte får del av i medieflödet. Det visar det faktum att många månadsmagasin och tryckta tidningar med utgivning av högre frekvens trots allt går ganska bra. Begravningsceremonin för papperstidningen är uppskjuten på obestämd framtid, men dopet av digitalisering och AI förrättat.

Digitalisering och artificiell intelligens fullkomligt revolutionerar media och kommunikation. Det har på många sätt kullkastat vanor och konsumtion av nyheter, nöje och fakta och väckt en diskussion om filterbubblor och forum där vi antas låsa in oss i de tolkningar, samband och slutsatser vi tenderar stämma in i. Frågan är bara om vi i dag i högre utsträckning än förr begränsar oss i våra kluster av åsiktsbubblor. Det mesta tyder på att så inte är fallet. Förr såg bara formerna annorlunda ut. Det jag genuint oroas av är bristen på intellektuellt hederlig debatt i de vitt skilda verklighetsbilderna av hur tillståndet i vårt land ser ut och vad som är orsak och verkan i händelseutvecklingen. Att vi har en krackelerad sammanhållning och utbredd polarisering har ett medialt etablissemang jämte den verkställande makten ett visst ansvar för både i att man inte har – men också att man dragit sig för att –

rapporterat om samhällsutvecklingens konsekvenser. Orsakerna har varit politisk slagsida i förhållande till sittande regering, men i andra fall självcensur och hat och hot mot enskilda journalister, vilket är minst lika illa. Samhället måste garantera säkerhet, trygghet och oberoende för såväl den etablerade journalistiken som för andra opinionsbildare.

Att tänka rätt är visserligen stort, men att tänka fritt likaså. Det måste vara fundamentet i framtidens mediepolitik. Frihet under ansvar. Liksom medvetenhet och robusta ramar för tech-bolagen som riskerar bli mäktigare än enskilda småstater och vars psykologi i algoritmer därtill gör mediekonsumenter beroende och i brist på social omsorg bidrar till psykisk ohälsa. Kritiskt tänkande, fri mediemångfald och social omsorg ger näring åt fritt tänkande och kunliga medborgare, vilket i sin tur gynnar såväl upplysning som ansvarsutkrävandet mellan – och av – oss beslutsfattare.